

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 32/2016-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Andrea Havelková, s. r. o., D. Dlabača 28, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,72 € (slovom tristopät'desiatpäť eur a sedemdesiatdva centov), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Andrea Havelková, s. r. o., D. Dlabača 28, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 32/2016-10 z 19. januára 2016 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že v namietanom konaní pred okresným súdom vystupuje v procesnom postavení navrhovateľky v konaní o určenie otcovstva k maloletému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „maloletý“), a o úpravu rodičovských práv a povinností k nemu a [REDAKOVANÉ]

(ďalej len „maloletá“). Návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej bol podaný 18. januára 2012 otcom maloletej na Okresnom súde Nitra a vec bola následne postúpená miestne príslušnému okresnému súdu.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že konanie je na okresnom súde (po postúpení veci) vedené od 23. januára 2012, pričom vo veci bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom okresného súdu č. k. 37 P 31/2012-658 z 25. novembra 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 12/2014-701 z 31. marca 2014 o určení otcovstva k maloletému a o schválení rodičovskej dohody o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a ich stretávaní sa s otcom. Uvedený rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom bol uvedeným uznesením krajského súdu zrušený, vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a do dňa podania sťažnosti nebolo vo veci v časti výživného meritórne rozhodnuté. Sťažovateľka označuje konanie za neefektívne, neprimerane dlhé a neodstraňujúce právny stav neistoty v takej zásadnej veci, ako je určenie výživného, ktoré má priamy vplyv na zabezpečovanie každodennej starostlivosti o maloleté deti. Poukazuje na skutočnosť, že ide o konanie, v ktorom je úlohou okresného súdu vec podľa zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) prerokovať a rozhodnúť čo najrýchlejšie. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd počas celej doby konania nevyvíja potrebnú aktivitu pre právoplatné ukončenie veci, postupuje v nej neefektívne, pričom nejde o zložité konanie, ktoré by odôvodňovalo takúto dĺžku konania.

4. Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou listom sp. zn. 1 SprS 36/2016 zo 16. februára 2016, a právna zástupkyňa sťažovateľky k vhodnosti ústneho pojednávania listom z 3. februára 2016.

5.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k veci uviedla, že z prehľadu úkonov uvedeného v prílohe vyjadrenia vyplýva, že okresný súd v namietanom konaní nekonal vždy v zmysle § 6 OSP. Ďalej poukázala na to, že „došlo k zmene zákonného sudcu z dôvodu odchodu zákonného sudcu na stáž mimo SR“, ako aj na „neprimeranú zaťaženosť nielen zákonného sudcu, ale všetkých sudcov tunajšieho súdu v porovnaní s inými súdmi - ročný nápad vecí na tunajšom súde je cca 57.000 pri výkone +/- 32 sudcov, pričom tunajší súd asi ako jediný súd na Slovensku vykonáva súdnictvo pre 3 okresy (Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto), pričom ide aj o agendu špecifickú, pre ktorú je tunajší súd príslušný ako súd v sídle krajského súdu“.

Z uvedeného je podľa podpredsedníčky okresného súdu zrejmé, že „nie je možné konať bez priesťahov za takého stavu, čo žiadame zohľadniť. Hoci personálne obsadenie súdu nemôže byť na úkor účastníkov, nemôže to byť ani na úkor samotných sudcov, či súdov, pričom na tieto nedostatky neustále upozorňujeme. Sudcovia tunajšieho súdu vykonávajú sudcovskú prax za tých istých podmienok - platových, ako aj na iných súdoch, avšak pri oveľa vyššej zaťažnosti (napr. sudca tunajšieho súdu na C úseku má cca 40-45 vecí mesačne, hoci na inom menšom súde má sudca nápad 14 vecí mesačne.) Pokiaľ sa však táto situácia nevyrieši, nie je možné konať vo všetkých veciach bez priesťahov.“.

Uvedené skutočnosti žiadala zohľadniť pri prípadnom priznaní finančného zadosťučinenia a zároveň oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

5.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 8. februára 2016 uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

7. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdneho spisu vzťahujúceho sa na vec sťažovateľky ústavný súd zistil tento priebeh a stav napadnutého konania:

Dňa 23. januára 2012 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na určenie práv a povinností rodičov k maloletej. Súčasne bol okresnému súdu postúpený návrh otca doručený Okresnému súdu Nitra.

Dňa 2. februára 2012 otec doručil námietku proti postúpeniu veci.

Dňa 29. februára 2012 Krajský súd v Nitre rozhodol o nedôvodnosti námietky proti postúpeniu.

Dňa 19. marca 2012 okresný súd uznesením ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka a zároveň vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k návrhu otca. Okresný súd tiež prešetroval pomery v rodine účastníkov konania a zisťoval ich osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Dňa 27. apríla 2012 otec doručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia (o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca).

Dňa 4. mája 2012 okresný súd uznesením ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka a vyzval účastníkov na vyjadrenie k návrhu. Sťažovateľka zároveň doručila svoj návrh na predbežné opatrenie o úpravu styku otca s maloletou.

Dňa 21. mája 2012 sťažovateľka doručila vyjadrenie k návrhu otca na predbežné opatrenie a doplnenie jej návrhu na predbežné opatrenie.

Dňa 24. mája 2012 okresný súd uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a upravil práva a povinnosti otca k maloletej.

Dňa 12. júna 2012 otec sa odvolal proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

Dňa 13. júna 2012 okresný súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 18. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito pre účel nariadenia znaleckého dokazovania a rozhodnutia o odvolaní.

Dňa 25. júna 2012 sťažovateľka sa vyjadrila k odvolaniu otca.

Dňa 27. júna 2012 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 17. júla 2012 krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoP 64/2012 potvrdil uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.

Dňa 27. júla 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. augusta 2012 otec doručil návrh na zmenu úpravy styku k maloletej.

Dňa 3. septembra 2012 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie.

Dňa 6. septembra 2012 okresný súd doručil návrh otca sťažovateľke na vyjadrenie.

Dňa 25. septembra 2012 sťažovateľka sa vyjadrila k návrhu na zmenu úpravy styku.

Dňa 2. októbra 2012 okresný súd zaslal spis ustanovenej znalkyni na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 18. októbra 2012 sťažovateľka doručila návrh na určenie otcovstva a o úpravu práv a povinností k maloletému, ktorý sa narodil v priebehu konania, spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 22. októbra 2012 okresný súd uznesením ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka a vyzval otca, aby sa vyjadril k návrhu sťažovateľky. Okresný súd tiež prešetroval pomery v rodine účastníkov konania a zisťoval ich osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Dňa 14. novembra 2012 otec sa vyjadril k návrhu matky.

Dňa 15. novembra 2012 okresný súd uznesením zamietol návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 29. novembra 2012 sa sťažovateľka odvolala proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na predbežné opatrenie.

Dňa 21. decembra 2012 okresný súd vyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 21. januára 2013 bol spis vrátený okresnému súdu spolu s vypracovaným znaleckým posudkom.

Dňa 23. januára 2013 okresný súd priznal znalkyni znalečné. Zároveň doručil vypracovaný znalecký posudok účastníkom na vyjadrenie.

Dňa 8. februára 2013 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 11. februára 2013 sa sťažovateľka vyjadrila k znaleckému posudku.

Dňa 21. februára 2013 krajský súd uznesením sp. zn. 7 CoP 19/2013 zmenil uznesenie okresného súdu o zamietnutí predbežného opatrenia tak, že uložil otcovi vyživovaciu povinnosť voči maloletému.

Dňa 25. februára 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 28. februára 2013 otec sa vyjadril k znaleckému dokazovaniu.

Dňa 28. augusta 2013 okresný súd zabezpečoval príslušné potvrdenia a správy o výške príjmov účastníkov a prešetroval pomery v rodine. Zároveň nariadil pojednávanie na 10. október 2013.

Dňa 10. októbra 2013 okresný súd odročil pojednávanie na základe ospravedlnenia otca a jeho žiadosti o odročenie na 25. november 2013.

Dňa 25. novembra 2013 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom o určení otcovstva k maloletému a o schválení rodičovskej dohody o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a ich stretávaní sa s otcom a o určení vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom.

Dňa 24. januára 2014 otec sa odvolal proti rozsudku z 25. novembra 2013.

Dňa 13. februára 2014 sa sťažovateľka vyjadrila k odvolaniu otca.

Dňa 17. februára 2014 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 31. marca 2014 krajský súd uznesením sp. zn. 11 CoP 12/2014 zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 7. apríla 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 10. apríla 2014 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. jún 2014 a vyzval sťažovateľku na preukázanie nadštandardných výdavkov na maloleté deti.

Dňa 12. mája 2014 okresný súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu zahraničnej stáže zákonnej sudkyne.

Dňa 25. júla 2014 sťažovateľka doručila vyjadrenie k výdavkom na maloletých.

Dňa 11. augusta 2014 okresný súd nariadil pojednávanie na 30. september 2014.

Dňa 21. augusta 2014 navrhovateľ doručil stanovisko k vyjadreniu sťažovateľky z 25. júla 2014.

Dňa 30. septembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na žiadosť navrhovateľa z dôvodu jeho práceneschopnosti.

Dňa 16. júla 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 21. august 2015.

Dňa 21. augusta 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu zabezpečenia informácie o príjmoch navrhovateľa a doručenia prehľadu ním zaplateného výživného.

Dňa 29. septembra 2015 navrhovateľ doručil „*Oznámenie a rozpis výživného*“.

Dňa 20. októbra 2015 sa sťažovateľka vyjadrila k rozpisu platieb na výživné.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 31/2012 dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím (mutatis mutandis II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, III. ÚS 116/02).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je úprava rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

15. Posúdením namietaného konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o úprave práv

a povinností rodičov k maloletým deťom, nie je po právnej stránke zložitá. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Určitý stupeň faktickej zložitosti mohol súvisieť s potrebou nariadenia znaleckého dokazovania, s procesnou aktivitou účastníkov, ako aj so skutočnosťou, že sťažovateľka v priebehu konania rozšírila svoj návrh aj o určenie otcovstva k maloletému a o úpravu práv a povinností k nemu. Zdlhavý priebeh namietaného konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub týmto skutočnostiam.

16. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľky čiastočne prispelo k doterajšej dĺžke konania. Ústavný súd v tomto smere poukazuje najmä na okolnosť, že priebeh konania pred okresným súdom bol viackrát charakterizovaný využitím procesných dispozičných oprávnení sťažovateľky, ktoré na strane okresného súdu vyvolali povinnosť reagovať predpísaným spôsobom na tieto procesné návrhy. Išlo o návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zo 4. mája 2012, návrh na určenie otcovstva a na úpravu práv a povinností k maloletému spolu s návrhom na predbežné opatrenie z 18. októbra 2012 a odvolanie sťažovateľky proti zamietnutiu návrhu na predbežné opatrenie z 29. novembra 2012.

17. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 41/00).

18. Na ťarchu sťažovateľky z pohľadu zbytočných prietahov v namietanom konaní možno pripísať aj skutočnosť, že sťažovateľka, resp. jej právna zástupkyňa, výzvu okresného súdu z 10. apríla 2014 na preukázanie nadštandardných výdavkov splnila až 25. júla 2014 doručením príslušných potvrdení. Uvedené skutočnosti nepochybne mali

dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd musel pri posudzovaní veci prihliadnuť.

19. Napokon ústavný súd posudzoval samotný postup okresného súdu v namietanom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd spôsobil neúmerne predĺženie konania predovšetkým svojou nečinnosťou.

20. Poukazujúc na chronologický prehľad doterajšieho priebehu namietaného konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci opakovane nečinný v obdobiach od 28. februára 2013 do 28. augusta 2013 (6 mesiacov), od 10. apríla 2014 do 30. septembra 2014 (5,5 mesiaca) a od 30. septembra 2014 do 21. augusta 2015 (11 mesiacov). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

21. Obranu podpredsedníčky okresného súdu, ktorá poukázala na neprimeranú zaťaženosť nielen zákonného sudcu, ale všetkých sudcov okresného súdu v porovnaní s inými súdmi, ako aj na špecifickú agendu okresného súdu, *nemožno vziať do úvahy*. V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ho nezbavuje zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka nedostatočného personálneho obsadenia súdu a vo väzbe na to neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

23. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov.

24. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € vzhľadom na význam namietaného konania a jeho dopad na súkromný život sťažovateľky a jej dvoch maloletých detí.

25. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä na doterajšiu dĺžku namietaného konania, ako aj s prihliadnutím na skutkovú zložitost' veci a čiastočný podiel sťažovateľky na vzniknutých prietáchoch považuje za primerané v sume 2 000 €.

26. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom Advokátskou kanceláriou Andrea Havelková, s. r. o., a ktoré sťažovateľka uplatnila v sume 355,72 €.

28. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume dvakrát po 139,83 €, teda 279,66 €, a dvakrát režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) po 8,39 €, teda 16,78 €, preto odmena spolu predstavuje sumu 296,44 €. Uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH boli priznané v sťažovateľkou požadovanej sume 355,72 €.

29. Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

30. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2016